

Iraanse verkiezingen 2021: de overlevingsstrijd van het regime

2 juni 2021 – De Iraanse verkiezingen zijn een aanfluiting, een selectieproces, door een opperste leider die zelf niet gekozen is. Het Iraanse regime maakte de namen bekend van de gekwalificeerde kandidaten bij de komende schijnverkiezingen voor het presidentschap. Onder de door de Raad der Hoeders goedgekeurde kandidaten zijn een beruchte moordenaar, een voormalige commandant van de Revolutionaire Garde en vijf andere overheidsfunctionarissen met een verleden van tegen het Iraanse volk gepleegde misdaden. Andere overheidsfunctionarissen zijn afgewezen, waaronder Eshaq Jahangiri, de huidige eerste vicepresident. Het hoofd van Justitie, Ebrahim Raisi, is de enig overgebleven serieuze kandidaat. Hij is een van de drie rechters, die in de zomer van 1988 30.000 politieke gevangenen ter dood veroordeelden. In de afgelopen 40 jaar zijn verkiezingen in Iran nooit gegaan over het tot uitdrukking brengen van de wens van het volk in een democratisch eerlijk en transparant proces. Ze vertegenwoordigen niet de keuze van het Iraanse volk en gaan alleen over de interne machtsverhoudingen. De landelijke opstanden in 2018, 2019 en 2020 verstoorden die machtsverhoudingen. Met name de opstand in november 2019 was een keerpunt en bracht het regime aan de rand van de afgrond.

Het regime slaagde er alleen in de macht en de controle te behouden door openlijke en brute onderdrukking, waarbij meer dan 1.500 demonstranten werden doodgeschoten en duizenden anderen gearresteerd. Sindsdien verkeert de Iraanse economie in een faillissement, wat nog meer protesten aanwakkert. En Iran heeft een zeer krachtige [oppositie](#) die binnenlands steeds actiever is geworden. De escalerende crises hebben interne conflicten tussen de regerende fracties verergerd. Het gevolg daarvan is dat Khamenei het zich niet kan veroorloven om zelfs kandidaten met een heel voorzichtig hervormingsprogramma toe te laten. Het afwijzen van kandidaten die een lange carrière binnen het regime hebben en altijd loyaal zijn gebleven toont zijn wanhoop. Ironisch genoeg zal juist deze wanhoop de machtsbasis van het regime versmallen en het nog breekbaarder maken, en nog minder in staat op de bedreigende crises af te wenden. Het regime zal kwetsbaarder worden door de breed verspreide opstand, die in de coulissen wacht. In een notendop: voor Khamenei is dit de strijd om overleving.